

Nr 40.

Ankom till riksdagens kansli den 4 april 1930 kl. 10 f. m.

Utlåtande i anledning av väckt motion angående anslag till reseunderstöd åt arbetare och förmän inom jordbruk och trädgårdsskötsel för besök vid lantbruksmötet och trädgårdsutställningen i Stockholm 1930.

(1:a avd.)

I en inom andra kammaren väckt, till jordbruksutskottet hänvisad motion, nr 349, av herrar *Andersson* i Dunker och *Johansson* i Bro har hemställts, att riksdagen måtte besluta att för budgetåret 1930/1931 under nionde huvudtiteln bevilja ett förslagsanslag av 30,000 kronor till reseunderstöd åt arbetare och förmän inom jordbruk och trädgårdsskötsel för att besöka och studera lantbruksmötet och trädgårdsutställningen i Stockholm år 1930; samt att anslagets fördelning, efter förslag av vederbörande hushållningssällskaps förvaltningsutskott, uppdrages åt lantbruksstyrelsen.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd härför, hänvisas till motionen.

Över motionen har utskottet i vederbörlig ordning införskaffat yttrande från lantbruksstyrelsen, vilket som *bilaga* finnes fogad vid detta utlåtande.

Utskottet.

Såsom i motionen erinrats finnas sedan flera år tillbaka å tionde huvudtiteln (handelsdepartementet) under anslagstiteln befrämjande i allmänhet av slöjderna uppförda vissa särskilda ordinarie anslagsposter till reseunderstöd åt arbetare inom de särskilda näringsyrkena, ävensom åt verkmästare, förmän m. fl. inom industri och hantverk, i vilka poster för tillgodoseende närmast av behövet av medel för studiebesök vid utställningen i Stockholm 1930 innevarande riksdag på Kungl. Maj:ts förslag vidtagit vissa förhöjningar.

I likhet med motionärerna anser utskottet, att det skulle kunna vara till gagn, därest möjlighet till studiebesök vid den stundande lantbruksutställningen och trädgårdsutställningen i Stockholm innevarande år kunde beredas arbetare och förmän inom jordbruket. I betraktande jämväl av den förmån i förevarande avseende, som enligt beslut av innevarande års riksdag tillkommer arbetare och förmän inom övriga näringar och inom industrien, anser sig utskottet böra tillstyrka anvisande av ett extra anslag för nu förevarande ändamål. Mot det i motionen upptagna belop-

pets storlek, vilket av lantbruksstyrelsen befunnits icke vara för högt tilltaget, har utskottet intet att erinra. Bland dem som böra ifrågakomma för erhållande av reseunderstöd torde, såsom lantbruksstyrelsen framhållit, böra inbegripas jämväl personer, vilka äro ägare till av dem själva brukade mindre jordbruk och trädgårdsodlingar. Å andra sidan torde i anslutning till vad lantbruksstyrelsen likaledes antytt härvidlag böra bortses från närmast Stockholm belägna orter, från vilka kostnaderna för resa till Stockholm uppgå till jämförelsevis små belopp. Utskottet förbiser visserligen icke, att svårigheter kunna uppstå med avseende å urvalet av de personer, som böra beredas reseunderstöd. Dessa torde väl emellertid liksom beträffande motsvarande reseunderstöd under tionde huvudtiteln, där givetvis i det närmaste samma svårigheter erbjuda sig, kunna övervinnas. I fråga om sättet för resornas företagande förutsätter utskottet, att de komma att anordnas gruppvis under sakkunnig ledning. I övrigt torde rörande statsbidragets utgående böra iakttagas vad lantbruksstyrelsen i ärendet anført.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen i anledning av motion II: 349 må till reseunderstöd åt arbetare och förmän inom jordbruket samt med dem jämställda innehavare av mindre jordbruk för budgetåret 1930/1931 anvisa ett extra anslag av 30,000 kronor.

Stockholm den 3 april 1930.

På jordbruksutskottets vägnar:

C. J. JOHANSSON.

Närvarande: se utlåtande nr 34.

Bilaga.

Till riksdagens jordbruksutskott.

Efter framställning av Eder har Kungl. Maj:t anbefallt kungl. lantbruksstyrelsen att avgiva yttrande över en av herrar H. Andersson i Dunker och A. J. Johansson i Bro inom andra kammaren väckt, till Eder hänvisad motion, nr 349, om anslag till reseunderstöd åt arbetare och förmän inom jordbruk och trädgårdsskötsel för besök vid lantbruksmötet och trädgårdsutställningen i Stockholm år 1930.

Med anledning härav får lantbruksstyrelsen i ärendet anföra följande. Motionärerna hemställa, att för ifrågavarande ändamål måtte anvisas ett förslagsanslag av 30,000 kronor. Såsom motiv härför framhålla motionärerna, att de av Kungl. Maj:t för budgetåret 1930/1931 av riksdagen äskade anslag om tillsammans 30,500 kronor till reseunderstöd åt arbetare,

verkmästare och förmän inom industrien för innevarande år avsetts att bereda tillfälle till studiebesök vid årets utställning i Stockholm.

Anmärkas må, att anslag till reseunderstöd åt nyssnämnda yrkeskategorier årligen plägar anvisas under tionde huvudtiteln. Något motsvarande anslag under nionde huvudtiteln finnes icke. Det synes emellertid lantbruksstyrelsen som en gärd av rättvisa, att arbetare och förmän inom jordbruket vid ett sådant tillfälle som det nu kommande icke försättas i en ogynnsammare ställning än med dem likställda inom industrien. Lantbruksstyrelsen anser sig därför böra i princip tillstyrka bifall till motionärernas förslag.

De särskilda förhållanden, som äro rådande inom jordbruket och trädgårdsskötseln, där ett stort antal av arbetarna äro sina egna arbetsgivare, tala emellertid för att jämväl personer, som driva mindre jordbruk eller trädgårdsskötsel i ringare omfattning, borde kunna erhålla understöd för ändamålet. Den omständigheten, att studieresor, som i år anordnas av hushållningssällskapen för mindre jordbrukare, rätt allmänt kunna väntas beröra sammarens lantbruksmöte, synes icke göra nyssnämnda möjlighet att kunna erhålla reseunderstöd obehörlig, då dels mindre utövare av trädgårdsyrket icke äga rätt att deltaga i nyssnämnda av sällskapen anordnade resor, dels antalet deltagare i de årligen återkommande studieresorna för småbrukare är mycket begränsat.

Motionärerna beröra icke de grunder, efter vilka reseunderstöden skulle utgå. Enligt lantbruksstyrelsens förmenande är det här av betydelse att utjämna möjligheterna för utövare av jordbruk och trädgårdsskötsel i landets olika delar att kunna komma i tillfälle att utnyttja det givetvis betydelsefulla tillfälle till studier, som här erbjudes. Det synes lantbruksstyrelsen därför, som om understöd i första hand bör utgå till verkliga resekostnader. Så är förhållandet med det statsbidrag, som utgår till studieresor för i det mindre jordbruket deltagande män och kvinnor. Dylikt bidrag får tagas i anspråk för täckande av resekostnad efter tredje klass på järnväg eller med buss eller bil, i vilket senare fall statsbidraget är begränsat till 5 öre per person och kilometer väg.

Med hänsyn till önskvärldheten av att största möjliga antal personer måtte erhålla del av förevarande anslag, därest sådant anvisas, vill lantbruksstyrelsen föreslå, att bidrag därifrån begränsas att gälla själva resekostnaden enligt de grunder, Kungl. Maj:t kan finna skäl föreskriva. Det kan tänkas vara lämpligt att från bidrag undantaga resor, för vilka den verkliga kostnaden är liten, exempelvis understigande 5 kronor.

Motionärerna föreslå, att anslaget fördelning skulle uppdragas åt lantbruksstyrelsen efter förslag av vederbörande hushållningssällskaps förvaltningsutskott. Lantbruksstyrelsen anser sig emellertid böra ifrågasätta, huruvida fördelningen icke lämpligen borde ske på samma sätt som i liknande fall plägar ske, det vill säga så, att visst belopp av Kungl. Maj:t efter gjord framställning ställes till respektive förvaltningsutskotts förfogande för att enligt fastställda grunder användas för ändamålet.

Det föreslagna beloppet synes lantbruksstyrelsen icke vara för högt tilltaget.

Stockholm den 10 mars 1930.

ERIK INSULANDER.

GEORG v. ZWEIGBERGK.